

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Literatura religijna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Religious literature
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Studia stacjonarne
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Zdzisław Kudelski, prof. KUL
---	--------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	30	II	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Ogólna znajomość historii literatury polskiej.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Celem konwersatorium jest przedstawienie na wybranych przykładach różnych postaw pisarzy wobec problematyki religijnej – od dystansu i wrogości wynikających najczęściej z bolesnych doświadczeń, przez poszukiwanie „szyfrów Transcendencji”, śladów obecności Boga, aż po hymn na cześć Dzieła Stworzenia.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	<p>Absolwent zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybrane opowiadania oświęcimskie Tadeusza Borowskiego, w których jednym z najważniejszych jest problem obecności zła w świecie; - „Inny Świat” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – świadectwo wyrastające z przekonania, że nawet w obozie stalinowskim obowiązywały wartości, których nie wolno było deptać; - teksty propagandowe z lat stalinowskich, w których ubóstwienie człowieka, a zwłaszcza „świętych komunistycznych” prowadzi do opisywania największego zbrodniarza ludzkości, Stalina, jak Boga; - utwory Tadeusza Różewicza, w których poczucie zranienia w czasie wojny zmuszało do oskarżeń Boga o ucieczkę, ale z latami przeradzało się dramatyczne poszukiwanie śladów Jego obecności; - utwory Zbigniewa Herberta, w które wpisana jest „postawa wierności” imponderabiliom z kręgu kultury śródziemnomorskiej, a w konsekwencji wierności Dekalogowi; - utwory Mirona Białoszewskiego, w których zachwyty nad codziennymi, z pozoru „mało znaczącymi” przeżyciami prowadzi do odkrycia ich metafizycznej głębi; - teksty ks. Jana Twardowskiego, w których namiętne obcowanie ze światem przyrody i z ludźmi prowadzi do odkrywania obecności Boga bliskiego człowiekowi i miłosiernego; - modlitwy poetów jako wyraz poszukiwania języka, który umożliwia wyrażenie tęsknoty człowieka za światem Transcendencji. <p>Absolwent rozumie, że do refleksji o wymienionych zagadnieniach, oprócz ogólnej wiedzy humanistycznej, niezbędne są odniesienia do innych nauk – teologii, etyki, filozofii.</p>	T_W05
UMIĘTNOŚCI		
U_01	Absolwent potrafi omawiane problemy z pogranicza literatury, teologii i filozofii, będące tematem dyskusji podczas konwersatorium, wskazać i opisać w pracy pisemnej na koniec semestru.	T_U05
U_02	Absolwent potrafi dokonać analizy i interpretacji wybranych utworów literackich, w których podejmowane są problemy światopoglądowe wynikające z refleksji o świecie wartości człowieka i odniesień do chrześcijaństwa.	T_U16; T_U18
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Absolwent jest gotów do uczestniczenia w dyskusjach, a na	Tk_K05

	koniec semestru do wypowiedzi pisemnej o różnych formach obecności problematyki religijnej w dziełach literackich.	
--	--	--

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. „Skoro nie ma Boga, wszystko wolno”. Pytanie o zło w świecie. Opowiadania obozowe Tadeusza Borowskiego – oskarżenie niehumanistycznego świata i człowieka, że „tak łatwo dał się zdeprawować”. 2. W poszukiwaniu wartości, które obowiązują w każdych warunkach Gustaw Herling-Grudziński, <i>Inny Świat</i> 3. Socrealizm – świat odwróconego Dekalogu, ubóstwienie Historii i człowieka i jego konsekwencje. 4. Od oskarżeń Boga o ucieczkę i skazanie ludzi na cierpienia, aż po namiętne poszukiwanie śladów Jego obecności. Tadeusz Różewicz – wybrane teksty (<i>Ocalony, Lament, Cierni, bez, Widziałem Go</i>); <i>Matka odchodzi</i> – książka o umieraniu jest jednocześnie hymnem miłości. 5. Zbigniew Herbert – pamięć o rodowodzie śródziemnomorskim, nakaz wierności i dania świadectwa, trwania w „postawie wyprostowanej”. Wiersze religijne Herberta (<i>Rozmyślenia Pana Cogito o Odkupieniu, Modlitwa Pana Cogito – podróżnika, Domysły na temat Barabasa, Brewiarz</i>) 6. Metafizyka codzienności, Miron Białoszewski. Dostrzec iskierkę nieskończoności w najbardziej przyziemnych przejawach istnienia – wybrane teksty: <i>Ballada o zejściu do sklepu, Autoportret radosny, Karuzela z madonnami, Szare eminencje zachwytu</i>. 7. Ks. Jan Twardowski - poeta, który znalazł język pełen prostoty i pokory, by opowiedzieć o własnym doświadczeniu człowieka religijnego i kapłana; afirmacja świata jako Dzieła Stwórcy; Bóg „Święty, Mocny i Uśmiechnięty” w wierszach ks. Twardowskiego, (wybrane teksty, m.in. <i>Suplikacje, Śpieszmy się, Rachunek dla dorosłego, Nie</i>) 8. Jak mówić o Bogu? Różne języki, różne drogi pisarzy i poetów ku Sacrum (Anna Kamińska/ Wiktor Woroszyński/ Anna Achmatowa/ Stanisław Grochowiak/ Osip Mandelsztam) 9. G. Herling-Grudziński, opowiadanie <i>Wieża</i> – „brewiarz dla cierpiących”, opowiadanie o tajemnicy cierpienia niewytłumaczalnego, nieuleczalnego, o pokusie bluźnierstwa i przyjęciu z pokorą własnego losu.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca pod kierunkiem	Kolokwium	Oceniony tekst pracy pisemnej
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Kolokwium	Oceniony tekst pracy pisemnej
U_02	Analiza tekstu	Kolokwium	Oceniony tekst pracy pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Praca w grupach, dyskusja	Obserwacja	Raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ćwiczenia rozliczane w systemie punktowym obejmującym: obecność na zajęciach, aktywność, pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego:

30% - obecność na zajęciach

20% - aktywność

50% - pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego

Ocena niedostateczna:

Student:

1. Nie jest w stanie wymienić autorów i problemów omawianych w trakcie zajęć.
2. Nie uczestniczy w zajęciach.

Ocena dostateczna:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia podstawowe problemy poruszane podczas zajęć.
2. W zakresie podstawowym posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
3. Uczestniczy w zajęciach.

Ocena dobra:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia podstawowe problemy w ich utworach, poruszane podczas zajęć.
2. Krytycznie interpretuje dzieła literackie omawiane podczas konwersatorium.
3. Ma świadomość przemian w literaturze i jej związków z wiedzą filozoficzną i teologiczną.
4. Posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
5. Uczestniczy w zajęciach, animuje dyskusje, zadaje pytania.
6. Objaśnia podstawowe kategorie i prądy epoki, potrafi wskazać ich literackie realizacje.

Ocena bardzo dobra:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia problemy w ich utworach, poruszane podczas zajęć.
2. Krytycznie interpretuje dzieła literackie omawiane podczas konwersatorium.
3. Ma świadomość przemian w literaturze i jej związków z wiedzą filozoficzną i teologiczną.
4. Posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
5. Uczestniczy w zajęciach, animuje dyskusje, zadaje pytania, formułuje hipotezy interpretacyjne.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	20

VIII. Literatura

<p>Literatura:</p> <p>Dostępne w wersji „papierowej” lub elektronicznej wydania autorów omawianych na zajęciach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiadania Tadeusza Borowskiego (zwłaszcza opowiadanie <i>Proszę państwa do gazu</i>) - <i>Inny Świat</i> i opowiadanie <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego - wybrane teksty socrealistyczne (m.in. <i>Słowo o Stalinie</i> Władysława Broniewskiego. - wybrane utwory Tadeusza Różewicza, zwłaszcza tom <i>Niepokój</i>; tom prozy <i>Matka odchodzi</i>. - wybrane wiersze Mirona Białoszewskiego (zwłaszcza tom <i>Obroty rzeczy</i>). - wybrane wiersze i eseje Zbigniewa Herberta (zwłaszcza tom <i>Pan Cogito</i>) - wybrane utwory ks. Jana Twardowskiego, Anny Kamieńskiej, Anny Achmatowej, Stanisława Grochowiaka i in.
